

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Sectio I. De ufuris in genere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

Pascuis, aut gregibus abducunt, abigei dicantur, & crimen abigeatus committere. Pœna horum si frequentius delinquant, est gladius, ita tamen ut nonnunquam in personis honestioribus temperetur pœna, & gravior etiam illa sit, si effractis v. g. stabulis pecora fuerint abjecta.

Quintò denique inter furta gravia numerantur, furta commissa in incendio, vel naufragio. Quæ pœnâ extraordinariâ puniuntur pro qualitatibus personarum.

TITVLVS XIX DE USURIS.

SECTIO I.

De usuris in genere.

§. I.

Quid sit usura, & quotuplex?

USura duplici modo accipi potest, vel proprio contractu usurario, vel pro lucro, quod ex contractu usurario acquiritur. Priore modo accepta describitur, quòd sit actus voluntatis dandi vel accipiendi lucrum aliquod temporale, ultra sortem ex vi & causa mutui præcipaliter. Posteriore modò accepta, est ipsum lucrum immediatè ex mutuo proveniens, tanquam debitum, ita ut id, quod mutuo datur, capitale sive sortidicatur, quod, ultra verò accipitur, sit usura, vel fœnus, aut lucrum supra sortem, ita ut hoc nomine intelligatur quæcunque res pretio æstimabilis temporalis, si in pactum illius datio deducatur. Dividitur

autem usura in genere primò in mentalem, & realem. Mentalis est, quando quis mutuat actu extenso, ut acquiritur ex mutuo lucrum aliquod, tanquam ex iustitia debitum, quamvis nullum interveniat pactum expressum, vel tacitum, realis est, quando quis in pactum deducit, expressè vel tacitè, ut ultra sortem, ratione mutui talis, lucrum sibi solvatur. Secundò dividitur in formalem seu expressam, & virtuale seu palliatam. Illa est, quando expressè mutuum do, ut lucrum inde ex pacto habeam. Hæc est, quando sub pretextu v. g. alterius contractus, venditionis v. g. pignoris &c. lucrum implicitum supra sortem queritur. Tertio dividitur in compensatorias, ubi pacificè v. g. de solvendo aliquo supra sortem, ob damnum, periculum sortis, lucrum celans &c. ratione mutui imhi eventibus in punitarias, ubi sub certa pœna precligo ad solutionem mutui tempore præfixo faciendam, & in merè lucratarias, ubi

ubi lucrum præcisè ratione mutui ex pacto quaeritur.

§. II.

Quo jure sine Usura prohibita.

R Usuras lucrarias, quæ propriè usuræ dicuntur, sive formales illæ & expressæ sint, sive palliatæ & virtuales, omni jure tam naturali, quàm positivo, tam Divino, quàm humano prohibitas esse, juxta illud *Luce 6. mutuum date, nihil inde sperantes; & juxta plurimos SS. Canonum textus, ac ipsam rationem naturalem, quæ contra justitiam commutativam, in hoc lucro exigendo, & accipiendo peccati, clarè ostendit. Et quavis sint, qui velint, certas usuras à jure civili permissas esse, melius tamen dicunt alij, Leges tales civiles, ad majora mala cavenda, permittere avaritiæ hominum certas usuras (prout hodie pro 100. permittuntur 5. floreni, quamvis lucrum hoc 5. florenor. ù florenorum, propriè loquendo usura non sit) à jure Canonico correctas esse, in quantum talium usurarum exactio peccatum continet. Neque dici potest, quòd volenti & consentienti non fiat injuria, ergo nec usuras solventi, cum volens consentiens sit, à illas solventas. Transeat enim axioma illud antecedentis, si sponte, liberè ac simpliciter consentiens talis sit, negatur autem si coactus quasi, & invitus est, sicuti est solvens usuras, nunquam has soluturus, si mutuum sine usuris habere possit.*

§. III.

An Usura licitè possint exigi, & accipi, ob favorem pæ causa, vel aliud opus bonum, saltem dispensativè?

R Negativè, prout sumitur ex *6. super eo 4. h. 2.* cùm usurarum crimen, ut ait Pontifex, utroque testamento, novo & veteri, prohibitum sit, in quo dispensari non potest, neque faciendæ mala sint, ut eveniant bona, aut auferendum divitibus aliquid, ut detur pauperibus &c. & hinc non possunt Principes supremi facere licitas usuras (quæ amvis pœnam usurarij subeundam remittere possint) si v. g. à Judæis pecunia mutuò accipitur, aut illis datur; quod enim jure naturali prohibitum est, non potest positivâ Principis voluntate, licitum fieri.

§. IV.

Utrum dominium usurarum transferatur in Usurarium?

Qua in re certum est, si solvens usuras non habeat voluntatem dominium usurarum transferendi in usurarium, quòd usurarum talium non fiat Dominus usurarius, ob defectum scilicet voluntatis transferendi dominium (prout facere potest solvens usuras, non ut transferat dominium, sed ut exterius fidem datam servet) nisi res tales usurariæ in pondere, mensura, aut numero consistentes cum rebus suis ejusdem qualitatis commiscuisset usurarius, ubi dominium talium usurarum acquireret usurarius titulo permixtionis. Si tamen

Fff ff 2

ab

ab hac voluntate solventis usuras, aut permixtione usurarij, abstrahatur, dubium adhuc manet, utrum dominium usurarum acquirat usurarius, quod in utramque partem probabiliter disputatur. Ita ut communior quidem sententia nullum usurum talium per se dominium concedat usurario, cum sine titulo iusto, qualis hic nullus apparet, non transferantur dominia; alij tamen probabiliter doceant, acquirere quidem dominium rerum per usuram acceptatum usurarium, sed inefficax & revocabile, ita ut obligatus sit ad restituendum, quidquid per usuram accepit, cum penes solventem usuras absoluta quidem voluntas sit, eas usurario solvendi, prout ex pacto, & conventionione debentur, voluntas tamen hæc sit aliquo modo involuntaria, & consequenter talis solvens usuras se habeat, sicuti se habet ex gravi metu promissa solvens, quorum quidem dominium in promissarium, sed revocabile & inefficax transfertur.

De alijs rebus, quas per usuras sibi comparavit usurarius, emendo v. g. agros ex pecuniâ per usuram acceptâ &c. si queratur, an dominium illarum rerum sibi acquirat usurarius. primò si per pecuniâ ex usuris acceptam, negotiando v. g. illâ, aut eâ ludendo &c. sibi aliquid acquisiit, dominium rei taliter acquisitæ habet, ita ut non teneatur eam restituere, aut mutuatario, aut cuiquam alij, cum iusto pretio eam sibi comparaverit, quamvis pecuniâ ex usuris acceptâ tenentur mutuatario restituere, tanquam iniquè acquisitam.

☉(o)☉

SECTIO II.

De pactis tum illicitis & usurarijs, qua contractui mutui adijci nequeunt, tum licitis, quæ apponi possunt absque usura.

§. I.

De pactis, ob quæ contractui mutui adjecta, is effectus usurarum.

IN genere dici potest, quod per omnia pactum, seu conventionem, per quam præter sortem, præciè vi mutui. propter id, quod mutuo intrinsecum & proprium est, lucrum exigitur, seu gravamen, ac onus quæcumque imponitur, sive nova obligatio ex iustitia, ad quam aliàs non tenebatur, addatur contractus mutui usurarius, cum in iure cogatur, quidquid in mutui contractu præ sortem exigitur, quæ sortis si habetur, contractum debitum ad æqualem tem compensatur, & extinguuntur. In specie tamen

Usurarium est primò aliquid præ sortem accipere, pro obligatione non repetendi ante certum tempus pecuniæ mutuo concessam ad certum tempus, & de eo pacisci: hæc enim obligatio non repetendi mutuum ante tempus ad quod concessum est, est intrinseca & liberalitatis mutuo, ut ne transeat in precarium, & ne videatur frustra mutuisse, & quæ gratis in tali mutuo extenditur libertas, turpissima avaritiæ & iniustitiæ maculetur.

Secundò usurarium est, si ille cui mutuum concedo, mutuatarius scilicet, expresso obligetur ad vicissim postea mutuum